

Forfatter: Drachmann, Holger

Titel: Forskrevet

Citation: Drachmann, Holger: "Forskrevet", i Drachmann, Holger: *Forskrevet*, udg. af Lars Peter Rømhild, Det Danske Sprog- og Litteraturselskab, Borgen, 2000, s. 559. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/text/adl-texts-drachmann14valshoot-idm140708759482704.pdf> (tilgået 24. april 2024)

Anvendt udgave: Forskrevet

Det varede - Sekunder, Minuter, en Evighed. Han kunde ikke aande, hans Fingre spændte sig om Dørposten - han dirrede og skælvede: saa tog han sig sammen ved en sidste Anstrengelse. Døren aabnedes tøvende - som i undseelig Ængstelse; ligesom ubevidst og halvt i Drømme gik den op; og dér stod Edith, slank og lys, i Morgendragt, med et stort Schawl slaaet om sig. Det gled lidt tilside ved en Bevægelse af Overraskelse..... og Ulf's Øjne fæstede sig paa den lyse Skikkelse og han saa' et Glimt af Skuffelse i hendes Blik.... men ligesaa hurtigt skiftede Blikket - hun rakte Haanden frem, som vilde hun støtte den vaklende Mand dér; en dyb Medfølelse spejlede sig i hendes vigende Øjne; med sænket Hoved, næsten uden at berøre hans Haand, førte hun ham ved Haanden ind i Dagligstuen; han var som viljeløs, kunde ikke tale - hun pegede paa en Stol ved Bordet; men han blev staaende oprejst, støttende sig ved Bordet, stirrende paa hende; ingen af dem formaaede at tale; saa satte hun sig paa Sofaen, yderst paa Kanten, foroverbøjet - Hænderne foldede i Skødet - saa' ivejret, forsøgte et Smil, som atter gled under i en dyb Rødmen; og idet hun fo'r sammen, rejste hun sig hastigt, bleg, en sart, fin, linieskøn Blufærdighed, der er som lammet over at føle sin hjælpeløse Afmagt.....

Ulf! bad hun.... hviskende med en fremmed, forskrækket Stemme.... vil De ikke nok gaa? Hører De, De maa gaa! De gør mig angst. Hvordan er De kommen her?.... og hun saa' sig sky omkring, som begreb hun ikke, at hun selv havde ført ham ind, og som søgte hun en Udvej, Flugt, Beskyttelse.

Hans Udtryk var mørkt; han sugede Bitterhed ind ved hendes 560 Ord, der burde bevæget ham til Hensynsfuldhed. Det var Glimtet af Skuffelsen i hendes første Blik, der rugede over ham med en stigende Lyst til at gøre hende noget ondt - tilføje hende en Krænkelse - hævne sig. Og han smilede haanligt. Hendes Angst, hendes Raadvildhed - der var ham saa fremmed - belærte ham om, hvor stærk han selv var; og han smilede atter, tænderskærende: Hun forraader sig.... tænkte han.... hun anklager sig selv - hun frygter Dig - aa, jeg er den stærkere her! Brug da din Magt, Ulf!

Han gjorde et Skridt frem - aldeles uden Herredømme over sine Handlinger, sine Ord. Han sagde en hel Del - vristede Sætninger ud af sine Tanker, uden at kunne give dem indre Sammenhæng - men med en hemmelig Glæde over at høre disse vilde, lidenskabelige Ord - Bekendelser, Bebrejdelser, Bestormelser.... saa afbrød en hul Hoste ham. Yderligere hidset og irriteret stampede han i Gulvet og kastede sig frem imod hende.

Hun halvt sad, halvt stod støttet mod Sofaens Sidelæn; hun skælvede og var dødbleg.... nu lynede hendes Øjne; hun bøjede sig frem, greb ham om begge Haandleddene, opbydende hele sin Styrke, og sagde fast, myndig:

De rører mig ikke! De har drukket Vin - De véd ikke, hvad De siger eller gør. Gaa ud, Ulf! - Gaa bort herfra! Imorgen skal jeg svare Dem - naar De er kommen til Dem selv og har skammet Dem!

Han havde sat sig ved hendes Side, gjorde sine Hænder fri, klemte hendes som i en Skruestik - stirrede ind i hendes Øjne, paa hendes Mund med de vrede, dirrende Læber - paa hendes slanke Hals, hendes fine, kyske Skuldre.... og der var i denne oprørte Blufærdighed, i denne bly Stolthed, der værges for sig, netop alt det, der gjorde ham afsindig ved Tanken om at blive ført bag Lyset....

Hun lyver! mumlede han. Hun tilhører ham - det er *hans* Ejendom, hun forsvarer imod Dig, Ulf! Og naar hun har faaet Dig bort - saa føler hun sig befriet som fra et Uhyre - hendes Dør vil altid være lukket for Dig, aaben for ham - og de vil tilsammen ynke Dig, hade Dig, le Dig ud! Nej nej, jeg er her - jeg har Magten - jeg elsker hende, tusind Gange mere end nogen anden 561 har Evne til eller Forstaaelse af. Jeg vil ikke altid være den, som staar i Skygge og bliver let ad; er det en Forbrydelse, saa er det en Forbrydelse - men Alt tilgives den, som vover, som handler, som sejrer. Tage - tilhøre!.....

Og hans Mund søgte hendes Læber, idet han lagde Armen om hendes slanke, svaje Liv, der allerede forekom ham at sitre hans Omfavnelser imøde.....

Det var Edith - og ikke Edith, han holdt i sin Arm. Det var hans Ungdomskærlighed, som han greb efter; og i en underlig Væsens-Dobbelthed mærkede han, hvorledes hans Arm dog ikke havde Sejerherrens brutale Vilje - hvorledes han halvt i Lyst og halvt i Angst, i Fortvivlelse, i Undseelse - næsten som et Barn, en Dreng - stirrede ind i disse Øjne uden at turde opspore og mestre sig Udtrykket i dem - og lynsnart fo'r igennem hans Hukommelse Ordene fra hans Yndlingslæsning de lange Aar tilbage:

Fürwahr, es sind die Augen eines Todten -
das ist die Brust, die Gretchen mir geboten,
das ist der süsse Leib, den ich genoss!

Han berørte Ediths Læber - og tumlede tilbage; rejste sig - vaklende ligesom blændet. Edith havde faaet sin Haand fri - og med sin fulde Kraft havde hun slaaet ham i Ansigtet.

Dér sad hun - i Arms Længde fra ham. Schawlet havde hun trukket tæt om sig; endnu var hendes Haand knyttet og hendes vidt opspilede Øjne skinnede; og dér stod han, bedøvet - beskæmmet, mindre ved Slagets

fysiske Magt end ved Følelsen af, hvilken Haand der havde været løftet mod ham og hvilken Voldshandling der havde truet hende.

Han svinglede; et Øjeblik troede hun, at han skulde falde baglænds - men han veg langsomt, hans Arme sank slapt ned; saa knælede han paa Gulvet, skjulte Ansigtet i sine Hænder og hulkede:

Aa, Edith, Edith! stakkels Barn!... stakkels vi To - og alle Mennesker! -

Han vedblev at ligge derhenne, hulkende af hele sit Hjærte; engang imellem afbrød den tørre, hule Hoste hans Graad. Og 562 han vaandede sig, bed sig i Læben, kæmpede med sine Taarer, sine fysiske og sine sjælelige Smærter. Gryet udenfor blev stærkere; Lyset sivede og sivede ind - Edith bevægede sig, strakte Haanden i det hvide Ærme frem og sagde dæmpet: Ulf!

Hun saa', at Rusen var ganske veget fra dette forgræmte, sorgtærede, blege Ansigt og fra denne Skikkelse, knuget under Lidenskabens Jærnaag; hæsliq havde han været hende for nogle Minuter siden; højtidelig forekom hende denne umandige Sammensynken nu, denne Afmagt, der ikke vidste sine levende Raad.

Ulf! bad hun inderligt. Rejs Dem - lad mig i Fred.... se at komme til Ro - vær barmhjærtig mod Dem selv!

Ja ja! sagde han tonløst. De ynkes over mig - og De vil være mig kvit - og jeg har groveligen fornærmet Dem - tilgiv!

Han bøjede sig, som vilde han krybe paa Hænder og Fødder, rejste sig halvt, krogede sig hen til hende, sank ned for hendes Fødder, greb den ene Fod... hun trak den angst og hastig til sig, men han havde kysset den.

Hun frøs, svøbte sig i Shawlet, klappede hans Hoved, nævnede ham blidt ved Navn, talte ham beroligende til som et Barn: Gode Ulf - kære, gode, svage Mand - tænk ikke derpaa. Tænk blot paa Deres Helbred! De opriver Dem - og mig med - til ingen Nytte. Gaa hjem, hører De; det er snart lyst..... kom til mig imorgen, hvornaar De vil. Jeg skal høre Dem - De kan tale til mig som til Deres Søster.... men kom aldrig, aa nej aldrig paa denne Maade til mig - og brug aldrig de Ord, De har brugt, og tænk aldrig saadanne Tanker.... de saarer mig saa frygteligt og de nedværdiger Dem: De, som er Ædelheden, Finheden, Godheden selv!

Han hørte ikke paa hende, men spurgte hviskende: Edith, elsker Du ham? Sig, at det kun var en Rus, et Øjeblik's Besættelse, en Galenskab fra Din Side..... og jeg glemmer alt; han er mig Luft, er mig Intet - jeg vil intet vide, blot tro, at der endnu er Mulighed for min Kærlighed!

Sig det! gentog han hæftig.

Hun rystede paa Hovedet, bøjede sig over ham og sagde: Ulf! lad mig sove - jeg bliver aldeles forstyrret i mit stakkels Hoved - 563 jeg taaler ikke alle de Sindsbevægelser. Hvis De er syg - og De er jo syg og træt - saa tag mit Shawl, læg Dem her og hvil Dem. Jeg maa selv hvile et Par Timer - jeg kan næppe holde mig oprejst længer. Jeg betror mig ganske til Dem - ganske som for Aar tilbage! - - - - -

Hun havde rejst sig og vaklede ind i den næste Stue; trak Døren sagte til efter sig. Han stirrede omkring uden at se noget og vedblev at gentage, ligesom for at dulme og bedøve: hun betror sig - betror sig til mig! og imorgen vil hun tale med mig - og hun betror sig til mig!....

Uden at fatte Trøsten, syntes han, at det var Trøst. Han kunde maaske slet ikke tænke mere.

Han rullede den ene Persienne halvt op, skræmmedes af Lyset, lyttede til de smaasladrende Fugle og fandt, at han kunde have drejet Halsen om paa dem - han, som elskede alle smaa Dyr. Nej, det er lutter Uskyldighed - de er uskyldige! gentog han og syntes atter, at der laa Trøst i Ordene. Han *vilde* husvales. Saa faldt hans Blik over Bordet - Breve laa dér. Har de lagt deres Brevveksling frem? har de siddet her og læst sammen? Har hun maaske slet ikke....? Aa, Edith, hav Medlidenhed med mig - og tilgiv mine stygge Tanker om Dig! Du er, hvad Du altid har været, har ikke forandret Dig, *kan* ikke besiddes af nogen - Du, som ikke besidder dig selv! Vi To har jo dog ogsaa læst og talt Natten igennem.... men han, han, som er mig saa ulige, og som aldrig forløber sig, som kan lægge Planer og gennemføre dem..... aa, Gud i Himlen, han er en smuk Mand, en veltalende Mand, ikke mere Slyngel end jeg.... ingen er Slyngler, men nogle er Sejerherrer - og hun er hans - og her ligger Beviserne!.....

Han greb efter Brevene, læste, kunde ikke forstaa.... studsede - sitrede - læste. Brev paa Brev fra hans egen Moder til hendes Søster, Tante Eva, som havde født den lille Alma. Hans Moder - hans egen Moder - som var bleven skilt fra Justitsraad Brynjulfsen, Gunnar Brynjulfsen, men som paa en Rejse igen var truffen sammen med ham, havde været svag et Øjeblik - og Frugten var Edith. Og hvor hun hadede ham, hvor denne Kvinde hadede sin »retmæssige« Forfører. Hun var død i det første Aar efter Ediths Fødsel - men

havde ladet Søsteren Eva sværge ved alt dyrt og 564 helligt dem imellem, at Edith aldrig skulde tilhøre det brynjulfsenske Hus. Og Tante Eva havde holdt Løftet; hendes lille Alma - hvem hun aldrig havde haft blidere Følelser for - var bleven Konferensraadens Adoptivdatter. Hos Familien Ravn var Edith opdraget - Ulf's kædelige Søster. - -

Nu stod han, med det sidste Brev i Haanden, derinde, hvor Edith laa tilbagelænet paa den hvide Pude. Hun var faldet isovn. Idet han aabnede Døren, skød bag efter ham det første Skær af Morgensolen ind imod Sengen. Det gyldenrøde Skær kyssede hende - og Ulf bøjede sig over hende, som vilde han følge Solens Eksempel. Hvor inderlig ømt, højtidelig ømt - og hvor mørkt, tungsindigt var hans Blik. Edith! hviskede han; - hun smilede, men slog ikke Øjnene op. Edith! raabte han næsten vildt og greb hendes Arm. Hun fo'r iverjret, angst - med Forbittrelse i Øjet. Han holdt Brevet imod hende, med Neglen ridsende under nogle Linjer.... hun stirrede, læste.... han satte sig tungt og træt paa Sengekanten: Nu har jeg Lov at sidde her! sagde han fortvivlet. Læs! læs!

Men da hun forvirret, sky og spørgende saa' iverjret fra Brevet, opdagede hun, at han blev højrød i Ansigtet; hans Bryst arbejdede - en anstrengt Hosten - og det klare Blod stod ham ud af Munden. Han faldt forover, ned mod Gulvet.

Nogle Minuter efter havde Edith faaet vækket og hentet den gamle Kone i Huset. De to Kvinder lagde Ulf Brynjulfsen paa Sengen og lod ham synke koldt Vand og badede hans Tindinger. -

Det er min Broder! hviskede Edith.

Du Frelsens!... sagde Konen. Hvad dog Frøknen oplever! -